

Sygn. akt V K 778/14

1 Ds 2602/14

## WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia w V Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Borkowska

Protokolant: Monika Kania

w obecności Prokuratora Marii Anioła

po rozpoznaniu dnia 16 września 2014 r.

sprawy

### **1. M. L.**

urodz. (...) we W.

córki R. i J. zd. S.

PESEL (...)

oskarżonej o to, że w dniu 20 maja 2014 r. we W., działając wspólnie i w porozumieniu z M. E. doprowadziła J. Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 4.000 złotych w ten sposób, że wprowadziła ją w błąd poprzez podanie się za funkcjonariusza Policji i na tej podstawie dokonała przeszukania mieszkania we W. przy ul. (...), podczas którego ujawniła pieniądze w kwocie 4.000 złotych i dokonała ich zaboru w celu przywłaszczenia, czym działała na szkodę J. Ł.

***tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 227 kk w zw. z art. 11 § 2 kk***

### **2. M. E.**

urodz. (...) we W.

syna S. i J. zd. S.

PESEL (...)

oskarżonego o to, że w dniu 20 maja 2014 r. we W., działając wspólnie i w porozumieniu z M. L. doprowadził J. Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 4.000 złotych w ten sposób, że wprowadził ją w błąd poprzez podanie się za funkcjonariusza Policji i na tej podstawie dokonał przeszukania mieszkania we W. przy ul. (...), podczas którego ujawnił pieniądze w kwocie 4.000 złotych i dokonał ich zaboru w celu przywłaszczenia, czym działał na szkodę J. Ł.

***tj. o czyn z art. 286 § 1 kk i art. 227 kk w zw. z art. 11 § 2 kk***

I. uznaje oskarżonych M. (...) za winnych tego, że w dniu 20 maja 2014 r. we W., działając wspólnie i w porozumieniu, podając się za funkcjonariuszy Policji, dokonali przeszukania zajmowanego przez J. Ł. mieszkania przy pl. (...),

podczas którego dokonali zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie 4.000 złotych, czym działali na szkodę J. Ł., tj. uznaje oskarżonych za winnych przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. i art. 227 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za przypisane oskarżonym przestępstwo na podstawie art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierza oskarżonej M. L. karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, zaś oskarżonemu M. E. karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego M. E. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na 3 (trzy) lata próby

III. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej wobec oskarżonej M. L. kary pozbawienia wolności zalicza okres zatrzymania w dniach 27 maja 2014 r. i 28 maja 2014 r.

IV. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej wobec oskarżonego M. E. kary pozbawienia wolności w razie zarządzenia jej wykonania zalicza okres zatrzymania w dniach 27 maja 2014 r. i 28 maja 2014 r.

V. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeka od oskarżonej M. L. obowiązek naprawienia szkody w części poprzez zapłatę na rzecz J. Ł. kwoty 3.000 (trzy tysiące) złotych

VI. na podstawie art. 72 § 2 k.k. zobowiązuje oskarżonego M. E. do naprawienia szkody w części poprzez zapłatę na rzecz J. Ł. kwoty 1.000 (jeden tysiąc) złotych w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia

VII. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. nakazuje zwrócić M. E. telefon komórkowy i kartę SIM opisane w wykazie dowodów rzeczowych Drz I/562/14 poz. 1-2 (k. 64b akt)

VIII. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k. zwalnia oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych

## UZASADNIENIE

W kwietniu 2014 r. M. L. uzyskała informację, że w jednym z mieszkań przy pl. (...) we W. zamieszkuje D. P., który zajmuje się skupem srebra i może posiadać większą ilość gotówki. Informację taką M. L. przekazała swojemu bratu M. E., wskazując, że w przyszłości to mieszkanie będzie można okraść. W dniu 19 maja 2014 r. M. L. udała się na pl. (...) i dzwoniąc domofonem pod kolejne numery mieszkań w bramie nr (...) ustaliła, że rodzina P. zajmuje mieszkanie nr (...). Podając się za osobę chcącą sprzedać srebro, M. L. uzyskała informację, że żony D. P. nie będzie następnego dnia w domu do godz. 11.30, zaś jej mąż wróci dopiero wieczorem. Następnie M. L. planując okraść mieszkanie P. dnia następnego, wysłała sms-a swojemu bratu M. E., aby zamienił się w dniu 20 maja 2014 r. na pracę na drugą zmianę.

W dniu 20 maja 2014 r. w godzinach porannych M. (...) udali się do bramy nr 12 przy pl. (...), na klatkę schodową zostali wpuszczeni przez wychodzącego lokatora. Na klatce schodowej M. E. założył kominiarkę, przyniesioną przez M. L. i zapukali do mieszkania nr (...). Drzwi mieszkania otworzyła babcia żony D. P. 79-letnia J. Ł., której M. L. oświadczyła, że są funkcjonariuszami Policji i muszą przeszukać mieszkanie. J. Ł. wpuściła M. (...) do mieszkania. M. L. zaczęła przeszukiwać duży pokój, a M. E. w obecności J. Ł. przeszukiwał kuchnię i mały pokój. W dużym pokoju pod poduszką M. L. znalazła pieniądze w kwocie 4000 zł, które zabrała. Następnie dała M. E. znak do wyjścia i wspólnie opuścili mieszkanie. M. L. ze skradzionych pieniędzy przekazała następnie M. E. kwotę 1000 zł, zaś pozostałą sumę przeznaczyła na spłatę długów.

**dowód:** zeznania świadka J. Ł. **k. 1-2**

wyjaśnienia oskarżonej M. L. **k. 25-28, 33-35**

wyjaśnienia oskarżonego M. E. **k.**

protokół oględzin **k. 11**

protokół przeszukania **k. 12-14**

Oskarżona M. L. ma 32 lata. Posiada wykształcenie podstawowe, nie ma wyuczonego zawodu. Jest panną, ma dziecko w wieku 9 lat. Oskarżona nie pracuje, pozostaje na utrzymaniu matki, nie jest zarejestrowana w PUP.

Oskarżona była w przeszłości trzykrotnie karana sędownie. Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 06.07.2010 r. sygn. akt II K 3/10 za czyn z art. 191 § 1 kk została skazana na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na 3 lata próby, wykonanie tej kary zostało wobec M. L. zarządzone. Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 08.12.2010 r. sygn. akt II K 1500/10 za czyn z art. 278 § 3 kk M. L. została skazana na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, zaś wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia z dnia 23.03.2012 r. sygn. akt V K 373/12 za czyn z art. 278 § 1 kk na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na 2 lata próby.

**dowód:** dane osobopoznawcze **k. 33-34, 68**

dane o karalności **k. 47-48**

wywiad kuratora **k. 76**

Oskarżony M. E. ma 22 lata. Posiada wykształcenie gimnazjalne, z zawodu jest fryzjerem, aktualnie nie pracuje, nie jest zarejestrowany w PUP. Jest bezdzietnym kawalerem.

M. E. nie był dotychczas karany sędownie.

**dowód:** dane osobopoznawcze **k. 42**

dane o karalności **k. 50**

wywiad kuratora **k. 79**

M. L. przesłuchiwana w postępowaniu przygotowawczym przyznała się do popełnienia zarzuczonego jej czynu i wyjaśniła, że uzyskała informację, że przy pl. (...) mieszka rodzina, która handluje srebrem i może mieć w domu większą ilość gotówki. Ponieważ oskarżona posiadała liczne długi, w dniu 19 maja 2014 r. postanowiła zdobyć pieniądze. W tym celu dzwoniąc pod numery mieszkań w tej bramie ustaliła, gdzie mieszka rodzina P. i w rozmowie z M. P. (po pretekstem umówienia się na sprzedaż srebra) ustaliła kiedy jej i męża nie będzie w domu. Następnie przesłała wiadomość do brata, żeby załatwił sobie w pracy drugą zmianę. Kolejnego dnia wraz z bratem ubrani w ciemne ubrania udali się pod ten adres, oskarżona dla brata wzięła z domu kominiarkę. Drzwi otworzyła starsza kobieta, której oskarżona powiedziała, że są z Policji i muszą przeszukać mieszkanie, gdyż może się tam znajdować skradzione srebro. Przeszukując jeden z pokoi M. L. znalazła pod poduszką pieniądze w kwocie 4000 zł i je zabrała, a następnie razem z bratem opuścili mieszkanie. Oskarżona wyjaśniła, że dała bratu za udział w kradzieży 1000 zł, za resztę pieniędzy wykupiła z lombardów zastawione rzeczy. Oskarżona dodała, że jest jej przykro z powodu tego czynu, który popełniła z uwagi na brak pracy i trudną sytuację materialną (k. 25-28, 33-35).

Oskarżony M. E. również przyznał się do popełnienia zarzuczonego mu czynu i opisał przebieg zdarzenia podobnie jak M. L.. Oskarżony wskazał, iż wiedział czego dotyczy sms od siostry, ponieważ wcześniej rozmawiała z nim na temat kradzieży. Zgodził się jej pomóc, ponieważ wiedział, że siostra potrzebuje pieniędzy i było mu jej żal. Pod mieszkaniem oskarżony złożył otrzymaną od siostry kominiarkę, a po otwarciu drzwi przez starszą kobietę powiedzieli, że są policjantami i muszą przeszukać mieszkanie, machnęli również tej kobiecie przed nosem portfelem z dokumentami. Oskarżony przeszukiwał kuchnię i mały pokój, ale nic tam nie znalazł, po chwili od siostry usłyszał, że mają wyjść z mieszkania. Po wyjściu siostra przekazała mu, że ukradła 1900 zł, z czego dała mu 1000 zł, za które oskarżony wykupił telefon z lombardu. Oskarżony wskazał, że jest mu przykro z powodu tego czynu (k. 42-45).

Sąd dał w całości wiarę złożonym na etapie postępowania przygotowawczego wyjaśnieniom oskarżonych M. (...), albowiem są one spójne, konsekwentne i wzajemnie ze sobą korespondują. Oskarżeni spontanicznie i precyzyjnie opisali przebieg zdarzenia, zaś pozostały zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy nie pozwolił na

zakwestionowanie przedstawionej przez oskarżonych wersji wydarzeń. Przeciwnie – wszystkie przeprowadzone w sprawie dowody korespondują z wyjaśnieniami oskarżonych i pozwalają na jednoznaczne ustalenie przebiegu zdarzenia. Dowodami tymi są zeznania pokrzywdzonej J. Ł. oraz protokół oględzin telefonu komórkowego M. E., na podstawie którego ustalono treść wiadomości tekstowej przesłanej bratu przez M. L.. Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom pokrzywdzonej, nie znajdując żadnych podstaw do zakwestionowania jej obiektywizmu i rzetelności. Świadek będąc przesłuchiwaną bezpośrednio po zdarzeniu w granicach posiadanej wiedzy i możliwości odtwarzania spostrzeżeń opisała przebieg kradzieży dokonanej przez oskarżonych. Oskarżeni w swoich wyjaśnieniach potwierdzili zresztą w całości wskazane przez J. Ł. okoliczności.

Sąd uznał także za wiarygodne znajdujące się w aktach sprawy dokumenty w postaci protokołów zatrzymania i oględzin, wywiadu środowiskowego i informacji z K.. Dokumenty te zostały sporządzone przez kompetentne organy, działające na podstawie stosownych przepisów, a żadna ze stron nie zakwestionowała ich autentyczności i mocy dowodowej. Na podstawie powyżej opisanych dokumentów Sąd poczynił ustalenia dotyczące treści wiadomości sms przesłanej M. E. przez M. L., ustalenia na temat aktualnej sytuacji rodzinnej i życiowej oskarżonych oraz ustalenia dotyczące uprzedniej karalności M. L..

Całością materiału dowodowego w postaci wyjaśnień oskarżonych, zeznań pokrzywdzonej oraz dowodów z dokumentów tworzy spójną całość, która pozwala na poczynienie bezspornych ustaleń faktycznych, pomimo tego, iż od oskarżonych na skutek ich niestawiennictwa w Sądzie nie odebrano wyjaśnień na rozprawie.

### **Sąd zważył co następuje:**

W świetle dokonanych ustaleń faktycznych i przeprowadzonej oceny dowodów Sąd uznał, iż sprawstwo oskarżonych nie budzi najmniejszych wątpliwości, konieczną jest natomiast zmiana kwalifikacji prawnej zarzuconego oskarżonym czynu.

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych oskarżeni M. E. i M. L. przedstawili się pokrzywdzonej J. Ł. jako funkcjonariusze Policji i wskazali, że w związku z podejrzeniem przechowywania w mieszkaniu skradzionego srebra muszą dokonać przeszukania lokalu. Oskarżeni chcąc uwiarygodnić swoje twierdzenia, celowo założyli na siebie ciemne ubrania, zaś M. E. dodatkowo kominiarkę, nadto okazali pokrzywdzonej etui z dokumentami, które miało sprawiać wrażenie legitymacji służbowej. Po wpuszczeniu ich do mieszkania, oskarżeni dokonali przeszukania pomieszczeń chcąc znaleźć pieniądze. W jednym z pokoi M. L. znalazła pod poduszką pieniądze w kwocie 4000 zł, które zabrała, a następnie wspólnie z M. E. opuścili mieszkanie. Przy tak ustalonym stanie faktycznym nie było podstaw do przypisania oskarżonym sprawstwa czynu z art. 286 § 1 k.k. Odpowiedzialności za ten czyn podlega bowiem osoba, która w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania. Doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w rozumieniu art. 286 § 1 k.k. polega na dobrowolnym wydaniu przez pokrzywdzonego określonego składnika majątkowego (na skutek wprowadzenia w błąd przez sprawcę), co w realiach przedmiotowej sprawy nie nastąpiło. Pokrzywdzona bowiem, co bezsporne, nie wydała oskarżonym pieniędzy. Pieniądze te zostały zabrane w celu przywłaszczenia przez M. L., która pod nieobecność pokrzywdzonej w pokoju znalazła je pod poduszką. W takiej sytuacji oczywistym jest, iż oskarżeni wyczerpali swoim działaniem znamiona występku kradzieży z art. 278 § 1 k.k.

Zachowanie sprawcy przestępstwa kradzieży polega bowiem na zaborze cudzej rzeczy ruchomej, przedstawiającej określoną wartość ekonomiczną, w celu przywłaszczenia. Przez zabór rozumieć należy bezprawne wyjęcie rzeczy spod władztwa osoby dotychczas rzeczą władającej i objęcie jej we własne władanie przez sprawcę. Wyjęcie rzeczy ruchomej spod władztwa nastąpić musi wbrew woli osoby nią dysponującej, co w przedmiotowej sprawie nastąpiło.

Zachowanie oskarżonych polegające na podawaniu się za funkcjonariuszy Policji i dokonaniu pod tym pozorem przeszukania mieszkania, w istocie stanowiło wprowadzenie pokrzywdzonej w błąd. Jednakże takim zachowaniem oskarżeni wyczerpali znamiona przestępstwa z art. 227 k.k., nie zaś występku z art. 286 § 1 k.k. Reasumując, zachowanie oskarżonych wyczerpało znamiona przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. pozostającego w zbiegu kumulatywnym

z art. 227 k.k. (art. 278 § 1 k.k. i art. 227 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.). Nie ulega również wątpliwości, iż oskarżeni dopuścili się tego czynu działając wspólnie i w porozumieniu, w ramach uzgodnionego podziału ról. Każde z nich dokonywało przeszukania innych pomieszczeń w mieszkaniu, podając się wcześniej za policjantów, zaś po zabraniu pieniędzy przez M. L. podzielili się skradzioną kwotą.

W ocenie Sądu oskarżeni popełnili przypisany im czyn z pełną świadomością tego, iż działają wbrew obowiązującym normom prawnym. Oskarżeni, powodowani chęcią osiągnięcia korzyści majątkowej kosztem innej osoby, świadomie zachowali się w sposób sprzeczny z ogólnie przyjętymi normami nakazującymi poszanowanie cudzej własności. Oskarżeni działali zatem umyślnie i w sposób zawiniony.

Popełniony przez oskarżonych czyn cechuje się wysokim stopniem społecznej szkodliwości. Zamiar oskarżonych należy ocenić jako naganny. Oskarżeni dopuścili się tego czynu w sposób wcześniej zaplanowany i przemyślany, przygotowując odpowiednie akcesoria, mające na celu uwiarygodnienie ich twierdzeń (ciemne stroje, kominiarka, etui z dokumentami). M. (...) wykorzystali łatwowierność starszej osoby, celowo zresztą (o czym świadczy treść sms-a) wykorzystali moment, kiedy w mieszkaniu tym znajdowała się tylko pokrzywdzona. Sąd miał na uwadze fakt, iż szkoda wyrządzona J. Ł. stanowi znaczącą wartość i w żadnej części nie została naprawiona. Nie można również zapomnieć o tym, iż oskarżeni nie pracują, nie są zarejestrowani w PUP i kradzież potraktowali jako łatwy sposób zdobycia środków na zaspokojenie potrzeb materialnych czy też na spłatenie zadłużenia.

W odniesieniu do M. L. Sąd na jej niekorzyść poczytał fakt, iż to ona była inicjatorem przedmiotowej kradzieży i – jak wynika z akt sprawy – do niej należało przygotowanie do popełnienia przestępstwa (m. in. dostarczenie kominiarki). Warto podkreślić, iż po dokonaniu czynu oskarżona wprowadziła swego brata w błąd co do ilości pieniędzy zabranych z mieszkania. Nadto oskarżona była już kilkakrotnie karana sędownie, m. in. dwukrotnie za przestępstwa przeciwko mieniu, zaś przypisany jej czyn popełniła w okresie próby związanej z wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia z dnia 23.03.2012 r. sygn. akt V K 373/12. Pozwala to na przyjęcie, iż oskarżona jest osobą zdemoralizowaną i lekceważącą obowiązujący porządek prawny.

Za okoliczność dla oskarżonych korzystną Sąd uznał ich przyznanie się do popełnienia zarzuczonego im czynu oraz złożenie szczerých wyjaśnień, nadto co do M. E. – jego dotychczasową niekaralność.

Mając powyższe argumenty na uwadze Sąd uznał, że adekwatną do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz stopnia zawinienia oskarżonych będą kary pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku dla M. L. oraz 10 miesięcy dla M. E.. Różnicując wymierzone oskarżonym kary Sąd miał na uwadze fakt, iż M. L. była inicjatorem kradzieży i sama wymyśliła sposób jej dokonania.

Biorąc pod uwagę stopień demoralizacji oskarżonej oraz jej uprzednią karalność Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do zastosowania wobec M. L. dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. W rozstrzyganej sprawie sprzeczne z prawem zachowanie oskarżonej nie było zachowaniem jednorazowym, incydentalnym. Wcześniejsze postępowania karne i wymierzone oskarżonej kary nie wzbudziły u niej przekonania o konieczności przestrzegania norm prawnych. W ocenie Sądu brak jest jakiegokolwiek gwarancji tego, że w razie wymierzenia kary nieizolacyjnej oskarżona będzie przestrzegała porządku prawnego. Nadto z uwagi na wysoką społeczną szkodliwość przypisanej oskarżonej czynu i konieczność realizacji prewencyjnego i wychowawczego celu kary tylko bezwzględna kara pozbawienia wolności będzie w przedmiotowej sprawie odpowiednim rozstrzygnięciem.

W odniesieniu do M. E. Sąd uznał, że oskarżony zasługuje na zastosowanie wobec niego warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Oskarżony nie był dotychczas karany sędownie, nie był również inicjatorem przestępstwa, dopuścił się go chcąc pomóc siostrze zdobyć pieniądze na spłatę długów. W ocenie Sądu w przypadku M. E. istnieje możliwość wysnucia pozytywnej prognozy kryminologicznej. Wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności Sąd zatem zawiesił na 3 lata próby, uznając taki okres za wystarczający dla zweryfikowania w/w prognozy.

Sąd zaliczył oskarżonym na poczet orzeczonych wobec nich kar pozbawienia wolności okres ich zatrzymania.

Sąd zobowiązał również oskarżonych do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej J. Ł. kwoty 3000 zł przez M. L. oraz kwoty 1000 zł przez M. E.. Z akt sprawy jednoznacznie wynika, iż oskarżony uzyskał od siostry jedynie ¼ część skradzionych przez nią pieniędzy, celowym jest zatem zobowiązanie oskarżonych do naprawienia szkody w częściach odpowiadających faktycznie uzyskanym przez oskarżonych korzyściom. O ile w przypadku M. L. obowiązek ten orzeczono na podstawie art. 46 § 1 k.k., o tyle w przypadku M. E. – na podstawie art. 72 § 2 k.k. Konieczność naprawienia wyrządzonej szkody z pewnością odniesie wobec oskarżonych skutek wychowawczy i pomoże im zrozumieć nieopłacalność popełniania przestępstw. Jednocześnie orzekając wobec M. E. obowiązek naprawienia szkody o charakterze obowiązku probacyjnego, Sąd kierował się przekonaniem, iż sprawowanie nadzoru nad wykonaniem tego obowiązku przez kuratora sądowego bardziej zmotywuje oskarżonego do jego wykonania.

O dowodach rzeczowych orzeczono na podstawie art. 230 § 2 k.p.k., zwracając oskarżonemu telefon komórkowy z kartą SIM. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie brak było podstaw do orzeczenia przepadku tych przedmiotów i podlegały one zwrotowi oskarżonemu.

Rozstrzygnięcie o kosztach wydano w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1973 r., Nr 49, poz. 223 z późniejszymi zmianami). Oskarżeni obecnie nie mają stałego zatrudnienia i nie uzyskują dochodu. Nadto zostali obciążeni obowiązkiem naprawienia szkody. Mając to na uwadze Sąd uznał, że uiszczenie przez nich kosztów postępowania oraz opłaty będzie dla nich zbyt uciążliwe ze względu na sytuację majątkową i zwolnił oskarżonych z ich ponoszenia.